

**Archeologisch booronderzoek
Spangerweg 10, De Waal,
gemeente Texel (NH)**

Infra

Milieu

Archeologie

Geo-ICT & Geo-Info

**Archeologisch booronderzoek
Spangerweg 10, De Waal,
gemeente Texel (NH)**

opdrachtgever	De heer M.J. Vlaming
datum	21 oktober 2016
projectleider	mevrouw M.J.M. de Wit
auteur	de heer G.J. de Roller
projectnummer	92702216
status	definitief
ISSN-nummer	1875-5313
MUG-publicatie	2016-27

hclw

MUG-projectnummer	92702216
Opdrachtgever	De heer M.J. Vlaming Postbus 1033 7940 KA Meppel T: (088) 488 29 29 E: johan.de.lange@exlan.nl
MUG-publicatie	2016-27
Bevoegde overheid	Gemeente Texel Team Beleid De heer D. Hendriks T: 14 02 22 E: dhendriks@texel.nl
Beheer en plaats documentatie	MUG Ingenieursbureau b.v.
Onderzoekmeldingsnummer	3983868100
Tekst	de heer G.J. de Roller
Kaartmateriaal	de heer A.F. Huygen
Beeldmateriaal	MUG Ingenieursbureau b.v., tenzij anders vermeld
Status	definitief
Redactie en autorisatie	mevrouw M.J.M. de Wit
Uitgegeven door	MUG Ingenieursbureau b.v. Postbus 136 9350 AC Leek T: (0594) 55 24 20 E: info@mug.nl
Datum	21 oktober 2016
ISSN	1875-5313

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting	1
1 Inleiding	2
1.1 Aanleiding voor het onderzoek	2
1.2 Ligging van het onderzoeksgebied	2
1.3 Objectgegevens	3
1.4 Overzicht van de geplande werkzaamheden	3
1.5 Doel van het onderzoek	3
1.6 Onderzoeksgeschiedenis en gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel	3
2 Het booronderzoek	6
2.1 Opzet van het booronderzoek	6
2.2 Onderzoeksvragen	6
2.3 Bodemopbouw	6
3 Conclusie en advies	8
3.1 Conclusie	8
3.2 Advies	8
Literatuur en bronnen	10

BIJLAGEN

Bijlage 1	Geplande werkzaamheden
Bijlage 2	Boorstaten
Bijlage 3	Overzicht van het onderzoeksgebied, boorpuntenkaart

Samenvatting

De aanleiding tot het hier beschreven booronderzoek is de voorgenomen wijziging van het bestemmingsplan ten behoeve van de uitbreiding van een bouwblok van 1 ha naar 1,5 ha voor het perceel aan Spangerweg 10 te De Waal, gemeente Texel. De eigenaar van het perceel, de heer M.J. Vlaming, is voornemens zijn boerenbedrijf uit te breiden door nieuwbouw te plegen op de locatie. Omdat de plannen voor nieuwbouw met bodemversturende ingrepen gepaard gaan, is er een archeologisch onderzoek noodzakelijk conform de Monumentenwet van 1988. Voorafgaand aan het booronderzoek heeft er een bureauonderzoek plaatsgevonden. De heer M.J. Vlaming heeft MUG Ingenieursbureau, afdeling Archeologie, opdracht gegeven het onderzoek uit te voeren. Uit het booronderzoek blijkt dat de bodemopbouw intact is, met uitzondering van de boringen 1 en 8. In boring 6 is een podzolprofiel aanwezig. In de andere boringen is geen podzolprofiel aangetroffen, maar hier is in de top van de C-horizont van het dekzand, op circa 0,8 m-mv, ijzerneerslag aanwezig. Deze roesthoudende laag geeft de zomer- en winterstand van het grondwater binnen het onderzoeksgebied aan. De bovenkant van deze laag bevindt zich tussen 0,8 m-mv en 1 m-mv. Op deze roesthoudende laag ligt een geelgrijze tot lichtgrijze, zwak humeuze laag van circa 0,4 m dikte. De precieze determinatie van deze laag is niet geheel duidelijk, mogelijk betreft het de voormalige bouwvoor. Hierop ligt een grijsbruine laag, de huidige bouwvoor. Deze laatste laag is circa 0,4 m dik en is vermoedelijk opgebracht vanwege de hoge grondwaterstand in het gebied.

Het onderzoeksgebied ligt op de zuidoostelijke flank van een pleistocene zandrug en loopt naar het oosten toe af. Over het algemeen zal het terrein van nature erg nat zijn geweest, waardoor een podzolbodem zich hier moeilijk kon ontwikkelen. Dat dit op de wat hogere delen van het terrein toch heeft plaatsgevonden, bewijst boring 6.

Ondanks het grotendeels ontbreken van een podzolbodem, die als indicatie voor mogelijke archeologische waarden wordt gezien, beveelt MUG Ingenieursbureau b.v. vanwege het aangrenzende AMK-terrein, de vele archeologische waarnemingen in de omgeving en de intacte bodemopbouw binnen het onderzoeksgebied aan om vervolgonderzoek uit te voeren op die plaatsen met een intacte bodem waar men voornemens is dieper te ontgraven dan de huidige bouwvoor (dieper dan 40 cm-mv). Concreet komt dit erop neer dat voor het uitgraven van de mestkelder, de zuidelijke funderingssleuf van de vrije uitloopstal en het waterbassin vervolgonderzoek wordt aanbevolen (zie bijlage 3). Omdat de mestkelder, de funderingssleuf en het waterbassin relatief kleine oppervlaktes hebben, kan het vervolgonderzoek bestaan uit het onder archeologische begeleiding uitgraven van de locaties. Voor een archeologische begeleiding is een door de bevoegde overheid goedgekeurd Programma van Eisen noodzakelijk.

Het bovenstaande advies dient door middel van een selectiebesluit getoetst en goedgekeurd te worden door de bevoegde overheid, in deze gemeente Texel.

Het voorliggende onderzoek is met de grootst mogelijke zorg uitgevoerd. Indien er onverhoopt toch archeologische waarden aanwezig blijken te zijn binnen de vrijgegeven gebieden, wijzen wij op de wettelijke meldingsplicht hiervan (ex artikel 53 Monumentenwet 1988) om het documenteren van toevallsvondsten te garanderen: *“Degene die anders dan bij het doen van opgravingen een zaak vindt waarvan hij weet dan wel redelijkerwijs moet vermoeden dat het een monument is (in roerende of onroerende zin), meldt die zaak zo spoedig mogelijk bij onze minister”*. Deze aangifte dient te gebeuren bij de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, *in casu* de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (vondstmelding via ARCHIS). De melding kan ook bij gemeente Texel gedaan worden.

1 Inleiding

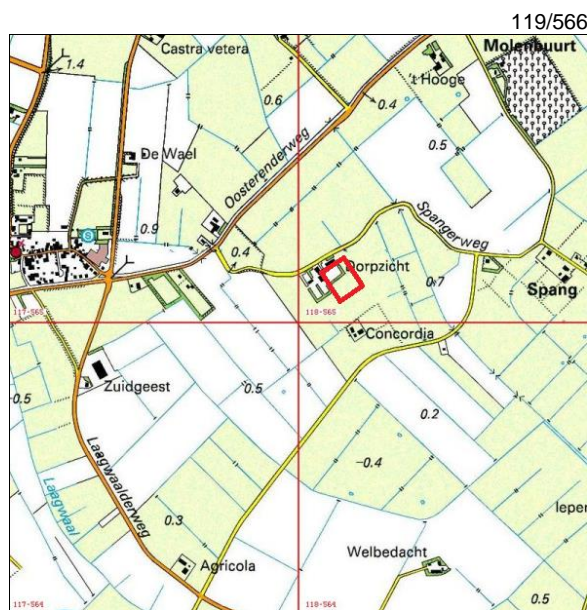
1.1 Aanleiding voor het onderzoek

De aanleiding tot het hier beschreven booronderzoek is de voorgenomen wijziging van het bestemmingsplan ten behoeve van de uitbreiding van een bouwblok van 1 ha naar 1,5 ha voor het perceel aan Spangerweg 10 te De Waal, gemeente Texel. De eigenaar van het perceel, de heer M.J. Vlaming, is voornemens zijn boerenbedrijf uit te breiden door nieuwbouw op de locatie te plegen. Omdat de plannen voor nieuwbouw met bodemverstorende ingrepen gepaard gaan, is er een archeologisch onderzoek noodzakelijk conform de Monumentenwet van 1988. Voorafgaand aan het booronderzoek heeft een bureauonderzoek plaatsgevonden (Krol-Karsten 2016), waarin een vervolgonderzoek in de vorm van een verkennend inventariserend booronderzoek is aanbevolen. Deze aanbeveling is overgenomen door de bevoegde overheid. De heer M.J. Vlaming heeft MUG Ingenieursbureau, afdeling Archeologie, opdracht gegeven dit booronderzoek uit te voeren.

Het archeologische veldonderzoek heeft op 1 maart 2016 plaatsgevonden en is uitgevoerd door de heer G.J. de Roller conform de eisen van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 3.3, en de richtlijnen van gemeente Texel (Hessink, Klerks & Weerheijm 2013).¹

1.2 Ligging van het onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied ligt aan Spangerweg 10 te De Waal, gemeente Texel. De totale oppervlakte van het onderzoeksgebied is circa 0,8 ha. Het gebied is in gebruik als erf en weiland (zie afbeelding 1).

Afbeelding 1. Uitsnede van de topografische kaart waarop het onderzoeksgebied met een rode contour is aangegeven (bron: Topografische Dienst Nederland)

¹ De inhoud van de KNA kan geraadpleegd worden via www.sikb.nl

1.3 Objectgegevens

Tabel 1.1 Algemene gegevens van het onderzoeksgebied

Provincie	Noord-Holland
Gemeente	Texel
Plaats	De Waal
Toponiem	Spangerweg 10
Kaartblad	09B
Coördinaten	NW 117.994/565.166 NO 118.193/565.259 ZO 118.184/565.145 ZW 118.063/565.077
Oppervlakte onderzoeksgebied	1,5 ha
Soort onderzoek	verkennend
Oppervlakte plangebied	1,5 ha
Oppervlakte onderzoeksgebied	0,8 ha
Periode	paleolithicum, mesolithicum, neolithicum, ijzertijd-Romeinse tijd, middeleeuwen, nieuwe tijd
Landschapstype	dekzandrug

1.4 Overzicht van de geplande werkzaamheden

Het bouwblok wordt van 1 ha uitgebreid tot 1,5 ha. De plannen voor het gewijzigde bouwblok en de nieuwbouw zijn opgenomen in bijlage 1. De plannen houden het volgende in:

- De bestaande stal zal omgebouwd worden tot jongveestal. Hierbij vinden geen bodemversturende ingrepen plaats.
- Voor de nieuw te bouwen vrije uitloopstal zal een funderingssleuf worden uitgegraven. Voor het overige deel van de nieuwbouw wordt alleen de teelaarde of de huidige bouwvoor ontgraven.
- Er komt een nieuwe wateropslag, waarvoor tot 1 m-mv wordt ontgraven. Deze wateropslag is ten opzichte van de oorspronkelijke plannen (zie bijlage 1) van het westen van het plangebied verplaatst naar de zuidoosthoek van het nieuwe bouwblok (zie bijlage 3).
- Er wordt een wagenberging met mestopslag gebouwd. De oostelijke helft van de wagenberging zal in verband met de mestopslag onderkelderde worden tot circa 2 m-mv.
- Er worden drie sleufsilo's aangelegd. Hiervoor wordt alleen de teelaarde of de huidige bouwvoor verwijderd.
- De toegangswegen worden doorgetrokken naar de nieuwe schuur, waarbij de teelaarde of de huidige bouwvoor wordt verwijderd.

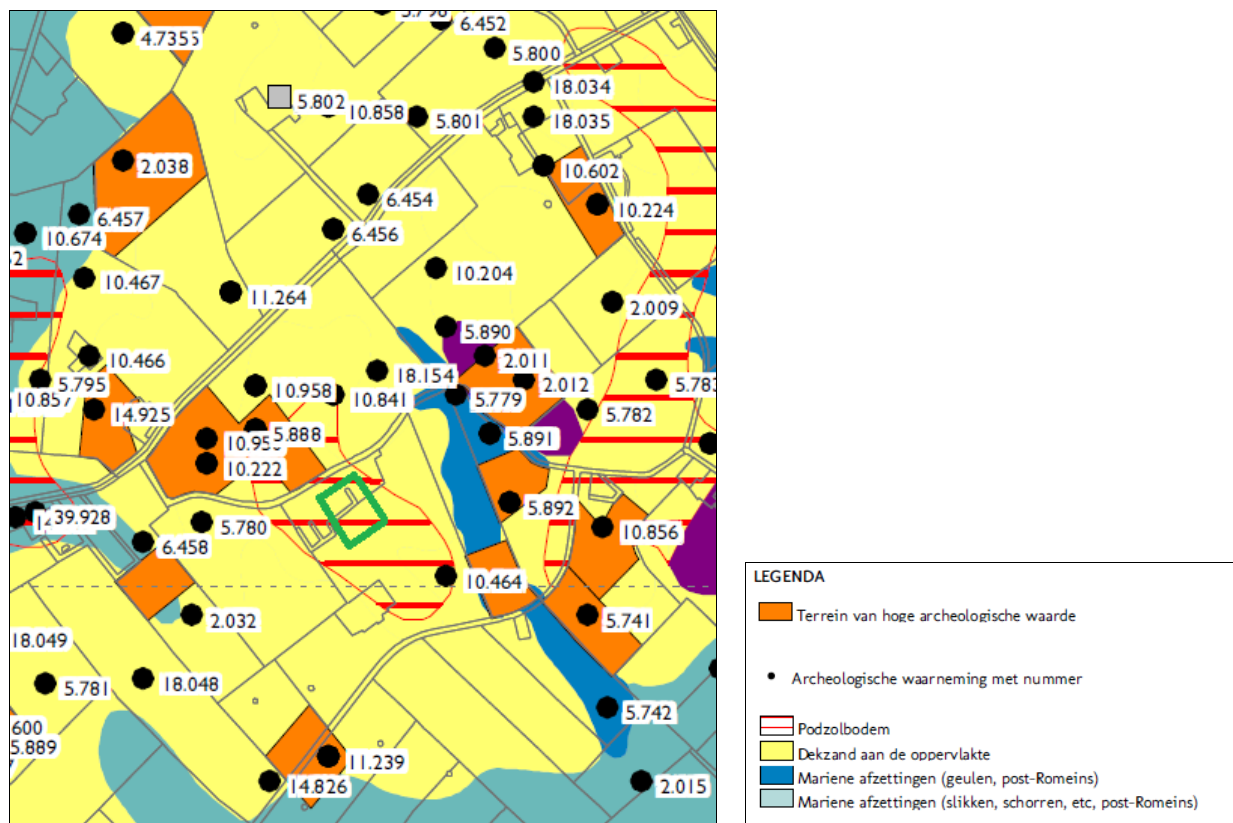
1.5 Doel van het onderzoek

Het doel van dit booronderzoek is het verifiëren en eventueel aanvullen van het specifieke archeologische verwachtingsmodel voor het onderzoeksgebied, zoals deze verwoord is in het bureauonderzoek (Krol-Karsten 2016).

1.6 Onderzoeksgeschiedenis en gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel

Binnen het onderzoeksgebied zelf zijn geen archeologische waarden bekend en er zijn geen eerdere onderzoeken uitgevoerd (zie afbeelding 2). Voor wat betreft de directe omgeving van het onderzoeksgebied zijn er geen onderzoeksmeldingen opgenomen in Archis, maar er zijn wel zeer veel AMK-terreinen en waarnemingen bekend. De meeste hiervan zijn bekend uit de intensieve veldkarteringen van Woltering in de jaren '70 van de vorige eeuw (Woltering 1997). Deze zijn ook vermeld op de

gemeentelijke beleidskaart (zie afbeelding 2).² In zijn algemeenheid zijn op de hogere zandrug, die zich in zuidwest-noordoostelijke richting uitstrekt over het centrale deel van Texel en waarop zich ook het huidige onderzoeksgebied bevindt, zeer veel vindplaatsen bekend. Tabel 1.2 geeft een overzicht van de in deze rapportage genoemde archeologische perioden en hun datering.

Afbeelding 2. Uitsnede van de archeologische beleidskaart van gemeente Texel waarop het onderzoeksgebied met een groen contour is aangegeven (bron: Hessink, Klerks & Weerheijm 2013)

Tabel 1.2 Vereenvoudigde archeologische tijdsschaal (bron: Brandt et al. 1992)

Periode	Van	Tot
Oude steentijd of paleolithicum	-	8800 voor Chr.
Midden steentijd of mesolithicum	8800 voor Chr.	4900 voor Chr.
Nieuwe steentijd of neolithicum	5300 voor Chr.	2000 voor Chr.
Bronstijd	2000 voor Chr.	800 voor Chr.
IJzertijd	800 voor Chr.	12 voor Chr.
Romeinse tijd	12 voor Chr.	450 na Chr.
Vroege middeleeuwen	450 na Chr.	1050 na Chr.
Late middeleeuwen	1050 na Chr.	1500 na Chr.
Nieuwe tijd	1500 na Chr.	heden

² Voor een overzicht van de nabijgelegen AMK-terreinen en waarnemingen wordt verwezen naar Krol-Karsten (2016, pp. 13-14)

Het onderstaande archeologische verwachtingsmodel is gebaseerd op het bureauonderzoek (Krol-Karsten 2016).

Bodemopbouw en datering

De bodem binnen het onderzoeksgebied bestaat uit dekzand met hierin een podzolbodem. Mogelijk is de dekzandkop kunstmatig opgehoogd, zoals bij veel zandkoppen in deze omgeving het geval is. Vondsten uit zowel de periode paleolithicum tot en met de bronstijd (indien aanwezig) als uit latere perioden kunnen verwacht worden in de top van het dekzand.

Complex

Op het dekzand zouden tijdelijke kampementen van jagers en verzamelaars uit het paleolithicum of het mesolithicum aanwezig kunnen zijn en uit het mesolithicum mogelijk ook begravingen. Sporen uit deze perioden kunnen bestaan uit haardkuilen, afvalkuilen of vuursteenconcentraties. Vanaf het neolithicum kunnen ook sporen van agrarische activiteiten of resten van permanente nederzettingen worden aangetroffen. Nederzettingsresten vanaf de ijzertijd komen veelal voor op dekzandkoppen die kunstmatig verhoogd zijn, hoewel het ophogen van de dekzandkoppen niet altijd noodzakelijk was. In deze bodemlagen kunnen onder meer paalkuilen, haardkuilen en waterkuilen en -putten aanwezig zijn. Resten van agrarische activiteiten kunnen bestaan uit ontginningsgreppels, sloten of ploegsporen. Uit de late middeleeuwen, uit de periode van na de bedijking, kan naast resten van houtbouw en sporen van agrarische activiteiten ook steenbouw worden verwacht.

Trefkans

Resten uit het paleolithicum en mesolithicum worden niet vaak aangetroffen op Texel, maar kunnen wel voorkomen in hoger gelegen zones, zoals daar waar het onderzoeksgebied is gelegen. De kans op het aantreffen van resten uit deze perioden is middelhoog. Bewoning uit het neolithicum en de vroege bronstijd wordt op Texel vrijwel niet aangetroffen. In de directe omgeving van het onderzoeksgebied zijn echter wel enkele vondsten van aardewerk uit het neolithicum bekend. De kans op het aantreffen van resten uit het neolithicum wordt daarom ingeschat als hoog.

Uit de perioden ijzertijd en Romeinse tijd zijn uit de directe omgeving zeer veel vondsten bekend. Wegens de vernatting van het landschap vond de bewoning met name plaats op de hogere zandkoppen, zoals de zandkop waar het onderzoeksgebied ligt. Direct grenzend aan het onderzoeksgebied en ten noorden hiervan bevindt zich een terrein waar nederzettingsresten uit deze perioden zijn aangetroffen, AMK-terrein 5740. De kans is groot dat de vindplaats zich tot in het huidige onderzoeksgebied voortzet in de vorm van sporen van bewoning of randverschijnselen, zoals afvalkuilen die buiten de nederzetting zijn gegraven of sporen van agrarisch gebruik. De kans op het aantreffen van resten uit de perioden ijzertijd en Romeinse tijd wordt daarom zeer hoog ingeschat.

Op hetzelfde AMK-terrein 5740 zijn ook resten uit de periode late middeleeuwen en nieuwe tijd aangetroffen. De kans op het aantreffen van resten uit deze perioden binnen het huidige onderzoeksgebied wordt daarom tevens zeer hoog ingeschat. Er kunnen met name resten vanaf de 7^e eeuw verwacht worden, toen de grootschalige ontginningen op gang kwamen.

Omvang en locatie

De omvang van de verwachte vindplaatsen kan variëren van enkele vierkante meters (tijdelijke kampementen, kleine gebouwen), enkele tientallen vierkante meters (nederzettingen) tot meer dan honderd vierkante meters (sloten, erfgreppels). Sporen van agrarische activiteiten betreffen meestal lineaire elementen, die zich tot (ver) buiten de onderzoekslocatie kunnen voortzetten.

2 Het booronderzoek

2.1 Opzet van het booronderzoek

Het doel van het inventariserend veldonderzoek door middel van boringen is het aanvullen en toetsen van de gespecificeerde archeologische verwachting die geformuleerd is in het bureauonderzoek (Krol-Karsten 2016). Het inventariserend veldonderzoek bestaat uit drie stappen: verkennend, karterend en waarderend. Het verkennend onderzoek richt zich op de bodemopbouw en mogelijke bodemverstoringen binnen het onderzoeksgebied die de archeologische trefkans kunnen beïnvloeden. Het karterend onderzoek stelt vast of er al dan niet archeologische waarden binnen het onderzoeksgebied aanwezig zijn. Het waarderend onderzoek bepaalt de waarde van de archeologische resten.

Het inventariserend veldonderzoek is uitgevoerd als een verkennend booronderzoek. Hiertoe zijn op het onderzoeksterrein met behulp van een edelmanboor acht boringen gezet met een diameter van 7 cm tot een diepte van minimaal 1,5 m-mv. Deze boringen zijn in een grid van circa 25 x 35 m verspreid over het terrein gezet om een juiste, algehele indruk van de bodemopbouw te kunnen krijgen. De boorkernen zijn zorgvuldig uitgelegd, waardoor de opeenvolgende bodemlagen precies beschreven en opgemeten konden worden. De boringen zijn beschreven volgens de Archeologische Standaardbeschrijvingsmethode (ASB). Het opgeboorde materiaal is doorzocht op de aanwezigheid van archeologische resten, zoals: aardewerkfragmenten, houtskool, fosfaatvlekken, vuursteen, natuursteen, verbrand leem en bot. De locaties van de boorpunten zijn met een meetlint ingemeten. Naast het verrichten van boringen is er geen oppervlaktekartering uitgevoerd omdat het onderzoeksgebied uit grasland bestond zonder ontsluitingen of molshopen.

2.2 Onderzoeksvragen

De onderzoeksvragen die aan de hand van de resultaten van het onderzoek beantwoord dienen te worden luiden als volgt:

1. *Hoe ziet de bodemopbouw in het onderzoeksgebied eruit?*
2. *Is de bodem intact?*
3. *Dient het archeologische verwachtingsmodel aangepast te worden?*
4. *Dient het onderzoeksgebied nader archeologisch onderzocht te worden?*

2.3 Bodemopbouw

Binnen het onderzoeksgebied bestaat de bodem uit dekzand, waarbij in boring 6 een podzolprofiel aanwezig is. De C-horizont van het dekzand gaat hier geleidelijk over in een zwartbruine B-horizont die naar boven toe minder zwart wordt en overgaat in het lichtgrijze zand van de E-horizont. Hierop ligt een donkergrijze en zwak humeuze zandlaag die mogelijk de voormalige bouwvoor betreft (zie afbeelding 3). Deze laag is afgedekt door een circa 40 cm dikke laag zwak humeus, grijsbruin zand en een vermoedelijk opgebrachte laag: de huidige bouwvoor.

In de overige boringen is geen podzolprofiel aanwezig. In de boringen 1 en 8 gaat het gele dekzand, de C-horizont, via een scherpe grens over in een geroerde bovenlaag die, onder invloed van de sappen uit het kuilgras dat hier heeft gelegen, een egaalgrijze tot blauwgrijze kleur heeft. Kuilgras wordt afgedekt met grond en op de plaatsen waar kuilgras binnen het onderzoeksgebied heeft gelegen, is de bodem vergraven voor zandwinning om te gebruiken als zanddek op het kuilgras. De boringen 1 en 8 liggen naast de huidige stal. De bodem in deze boringen is tot respectievelijk 0,8 m-mv en 1,5 m-mv verstoord.

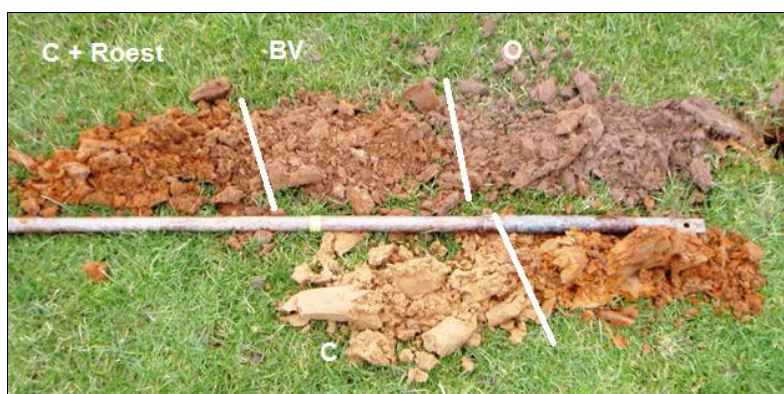
In de boringen 2 t/m 5 en 7 is de top van het gele dekzand, de C-horizont, roesthoudend. IJzerneerslag ontstaat in de zone waar het grondwater fluctueert tussen zomer- en winterstand. De bovenkant van deze zone ligt binnen het onderzoeksgebied tussen 0,8 m-mv en 1 m-mv. Boven deze roesthoudende bodemlaag ligt een geelgrijze tot lichtgrijze en soms wat bruinige bodemlaag van matig siltig zand (zie afbeelding 4). Mogelijk betreft deze laag de voormalige bouwvoor. Hierop ligt de circa 40 cm dikke, bruinige en zwak humeuze huidige bouwvoor. Omdat het grondwater ten opzichte van de laag die

mogelijk als voormalige bouwvoor kan worden bestempeld op circa 40 cm-mv ligt, is het terrein vermoedelijk opgehoogd, waardoor het minder nat werd.

Er zijn geen archeologische vondsten aangetroffen.

Afbeelding 3. Foto van boring 6, waarbij O: opgebrachte grond, BV: vermoedelijke voormalige bouwvoor?, E: E-horizont, B: B-horizont en C: C-horizont

Afbeelding 4. Foto van boring 3, waarbij O: opgebracht, BV: vermoedelijke voormalige bouwvoor? en C: C-horizont met in de top roestvorming

3 Conclusie en advies

3.1 Conclusie

Uit het booronderzoek blijkt dat de bodemopbouw intact is, met uitzondering van de boringen 1 en 8. In boring 6 is een podzolprofiel aanwezig. In de andere boringen is geen podzolprofiel aangetroffen, maar is in de top van de C-horizont van het dekzand, op circa 0,8 m-mv, ijzerneerslag aanwezig. Deze roesthoudende laag geeft de zomer- en winterstand van het grondwater binnen het onderzoeksgebied aan. De bovenkant van deze laag bevindt zich tussen 0,8 m-mv en 1 m-mv. Op deze roesthoudende laag ligt een geelgrijze tot lichtgrijze, zwak humeuze laag van circa 0,4 m dikte. De precieze determinatie van deze laag is niet geheel duidelijk, mogelijk betreft het de voormalige bouwvoor. Hierop ligt een grijsbruine laag, de huidige bouwvoor. Deze laatste laag is circa 0,4 m dik en is vermoedelijk opgebracht vanwege de hoge grondwaterstand in het gebied.

Het onderzoeksgebied ligt op de zuidoostelijke flank van een pleistocene zandrug en loopt naar het oosten toe af. Over het algemeen zal het terrein van nature erg nat zijn geweest en kon een podzolbodem zich hier moeilijk ontwikkelen. Dat dit op de wat hogere delen van het terrein toch heeft plaatsgevonden, bewijst boring 6.

Op basis van de resultaten van het onderzoek kunnen de onderzoeksvragen, zoals gesteld in paragraaf 2.2, als volgt beantwoord worden:

1. Hoe ziet de bodemopbouw in het onderzoeksgebied eruit?
De bodemopbouw binnen het onderzoeksgebied bestaat uit dekzand waarin in een deel van het gebied in de top van de C-horizont ijzerneerslag heeft plaatsgevonden, te zien aan een roesthoudende bovenlaag. Boven deze roesthoudende grondlaag bevindt zich een mogelijk voormalige bouwvoor waarop een circa 40 cm dikke laag bruingrijze, zwak humeuze grond aanwezig is, de huidige bouwvoor. In boring 6 is een podzolprofiel aanwezig, waar de mogelijk voormalige bouwvoor ook is afgedekt door een laag opgebrachte grond. In de boringen 1 en 8 is de bodemopbouw als gevolg van de aanwezigheid van kuilgras dat rond deze locaties is opgeslagen niet meer intact.
2. Is de bodem intact?
Met uitzondering van de boringen 1 en 8 is de bodem intact.
3. Dient het archeologische verwachtingsmodel aangepast te worden?
Het archeologische verwachtingsmodel gaat uit van de aanwezigheid van een podzolbodem. Deze is in één boring aangetroffen. In de rest van het onderzoeksgebied is het vermoedelijk te nat geweest, waardoor zich hier geen podzolbodem kon ontwikkelen. Op dit punt kan het verwachtingsmodel aangepast worden.
4. Dient het onderzoeksgebied nader archeologisch onderzocht te worden?
Hoewel er binnen het onderzoeksgebied geen podzolbodem aanwezig is, is de bodemopbouw wel intact. Het oude maaiveld is vermoedelijk met een 40 cm dikke laag humeuze grond opgehoogd. In de directe omgeving van het onderzoeksgebied zijn vele archeologische waarnemingen op de gemeentelijke archeologische advieskaart opgenomen. Direct ten noorden van het onderzoeksgebied ligt een terrein van archeologische waarde, waarvan de verwachting is dat de archeologische resten die hier aanwezig zijn kunnen doorlopen in het huidige onderzoeksgebied. Vanwege de grotendeels intacte bodem op het onderzoeksgebied en de directe nabijheid van archeologische waarnemingen en terreinen met archeologische waarde is een vervolgonderzoek noodzakelijk op die plaatsen waar voor de nieuwbouw bodemingrepen noodzakelijk zijn die dieper zijn dan de huidige bouwvoor (dieper dan 40 cm-mv). Op basis van de resultaten van het onderzoek adviseert MUG ingenieursbureau vervolgonderzoek (zie paragraaf 3.2).

3.2 Advies

Ondanks het grotendeels ontbreken van een podzolbodem, die als indicatie voor mogelijke archeologische waarden wordt gezien, beveelt MUG Ingenieursbureau b.v. vanwege het aangrenzende AMK-terrein, de vele archeologische waarnemingen in de omgeving en de intacte bodemopbouw binnen het onderzoeksgebied aan om vervolgonderzoek uit te voeren op die plaatsen met een intacte bodem waar men voornemens is dieper te ontgraven dan de huidige bouwvoor (dieper dan 40 cm-mv). Concreet komt

dit erop neer dat voor het uitgraven van de mestkelder, de zuidelijke funderingssleuf van de vrije uitloopstal en het waterbassin vervolgonderzoek wordt aanbevolen (zie bijlage 3). Omdat de mestkelder, de funderingssleuf en het waterbassin relatief kleine oppervlaktes hebben, kan het vervolgonderzoek bestaan uit het onder archeologische begeleiding uitgraven van de locaties. Voor een archeologische begeleiding is een door de bevoegde overheid goedgekeurd Programma van Eisen noodzakelijk.

Het bovenstaande advies dient door middel van een selectiebesluit getoetst en goedgekeurd te worden door de bevoegde overheid, in deze gemeente Texel.

Het voorliggende onderzoek is met de grootst mogelijke zorg uitgevoerd. Indien er onverhoopt toch archeologische waarden aanwezig blijken te zijn binnen de vrijgegeven gebieden, wijzen wij op de wettelijke meldingsplicht hiervan (ex artikel 53 Monumentenwet 1988) om het documenteren van toevallsvondsten te garanderen: *“Degene die anders dan bij het doen van opgravingen een zaak vindt waarvan hij weet dan wel redelijkerwijs moet vermoeden dat het een monument is (in roerende of onroerende zin), meldt die zaak zo spoedig mogelijk bij onze minister”*. Deze aangifte dient te gebeuren bij de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, *in casu* de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (vondstmelding via ARCHIS). De melding kan ook bij gemeente Texel gedaan worden.³

³ Gemeente Texel, de heer D. Hendriks, T: 14 02 22, E: dhendriks@texel.nl

Literatuur en bronnen

Geraadpleegde literatuur

- Brandt, R.W. et al. (red), 1992. *Archis, Archeologisch basisregister, versie 1.0*. Amersfoort.
- Hessink, W.A.M., K. Klerks & W.J. Weerheijm, 2013. *Toelichting bij de Archeologische Beleidskaart van de Gemeente Texel Geactualiseerde versie 2013*. Amersfoort (Vestigia-rapport V984).
- Krol-Karsten, T.N. 2016. *Archeologisch bureauonderzoek Spangerweg 10 te De Waal, gemeente Texel (NH)*. Leek (MUG-publicatie 2016-03).
- Woltering, P.J., 1997. Occupation history of Texel, III. The archaeological survey, palaeogeography and settlement patterns. *Berichten van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek* 42.

Geraadpleegde bronnen

- Topografische Dienst Nederland.

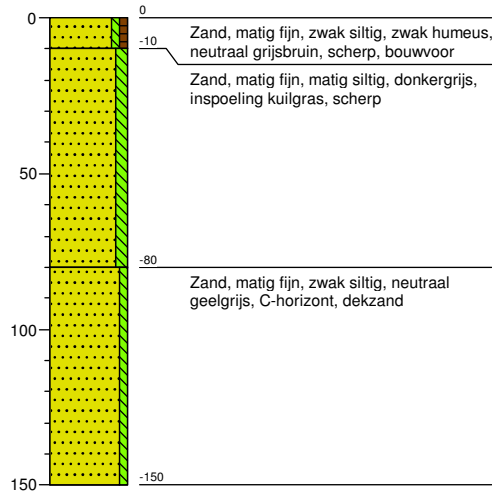
Lijst met afbeeldingen en verantwoording

- Afbeelding 1. Uitsnede van de topografische kaart waarop het onderzoeksgebied met een rode contour is aangegeven (*bron: Topografische Dienst Nederland*)
- Afbeelding 2. Uitsnede van de archeologische beleidskaart van gemeente Texel waarop het onderzoeksgebied met een groen contour is aangegeven (*bron: Hessink, Klerks & Weerheijm 2013*)
- Afbeelding 3. Foto van boring 6, waarbij O: opgebrachte grond, BV: vermoedelijke voormalige bouwvoor?, E: E-horizont, B: B-horizont en C: C-horizont (*bron: MUG ingenieursbureau b.v.*)
- Afbeelding 4. Foto van boring 3, waarbij O: opgebracht, BV: vermoedelijke voormalige bouwvoor? en C: C-horizont met in de top roestvorming (*bron: MUG ingenieursbureau b.v.*)

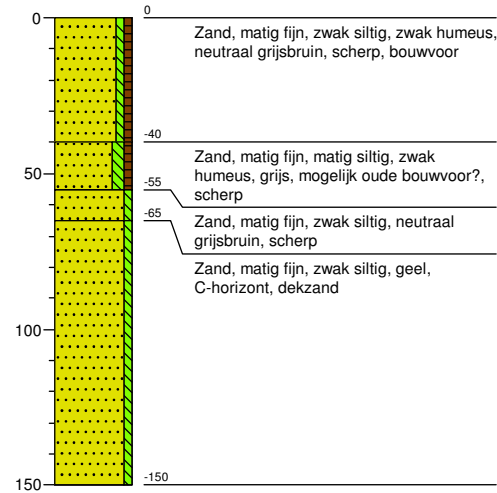
Bijlage 1 Geplande werkzaamheden

Bijlage 2 Boorstaten

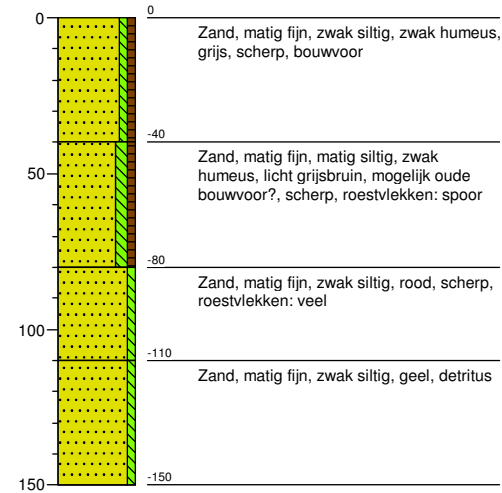
Boring: 1

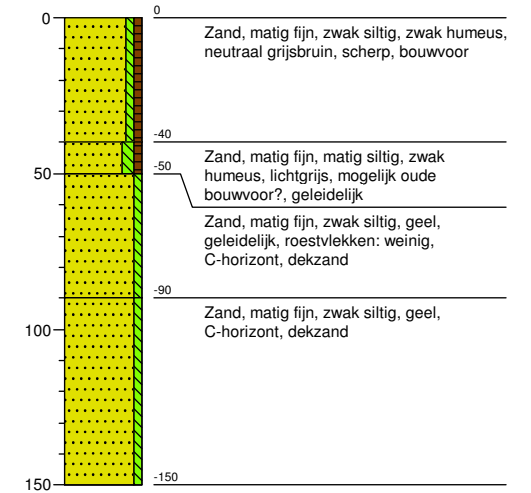
Boring: 2

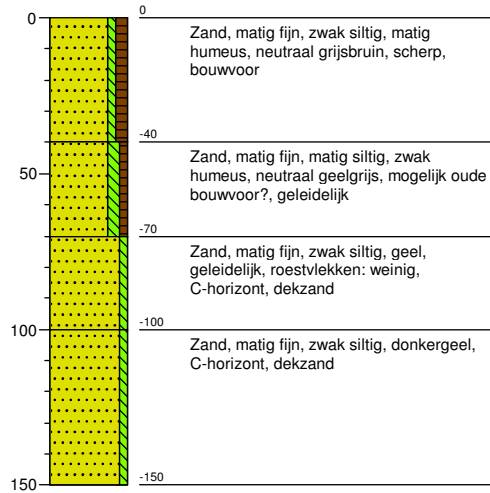
Boring: 3

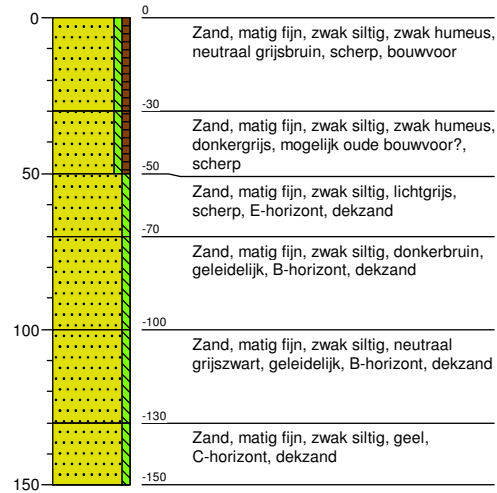
Boring: 4

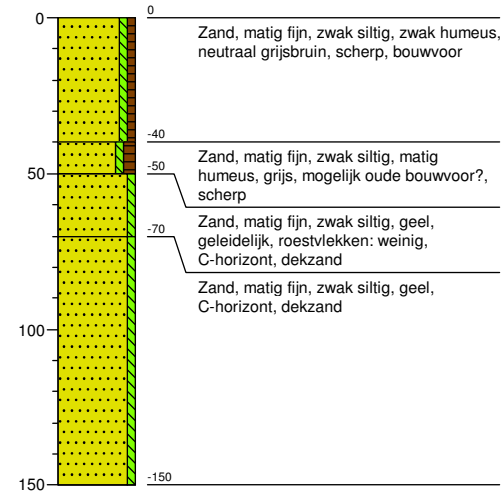
Boring: 5

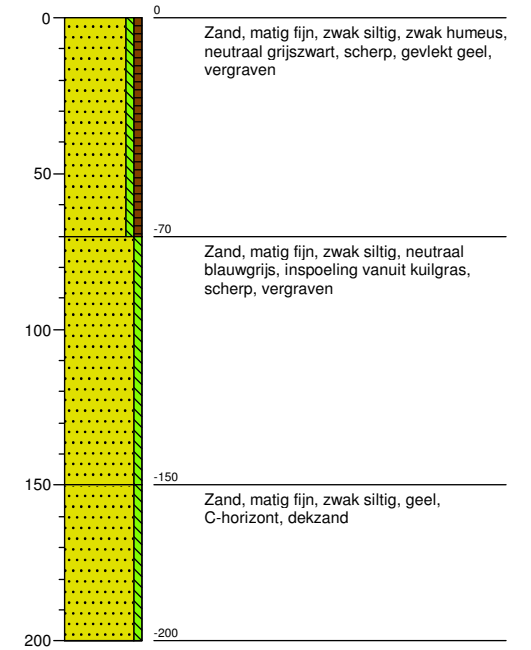
Boring: 6

Boring: 7

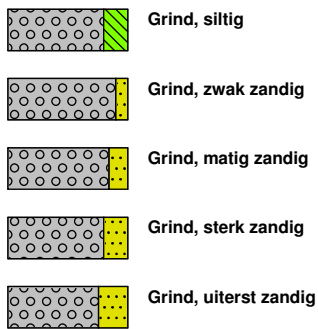

Boring: 8

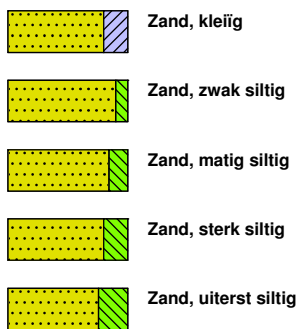

Legenda (conform NEN 5104)

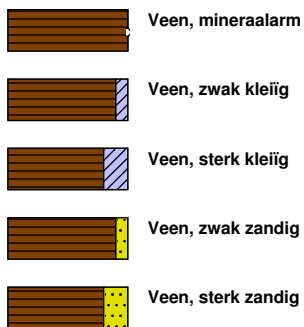
grind

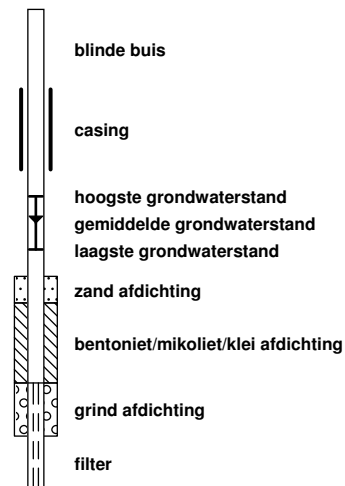
zand

veen

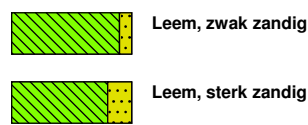
peilbuis

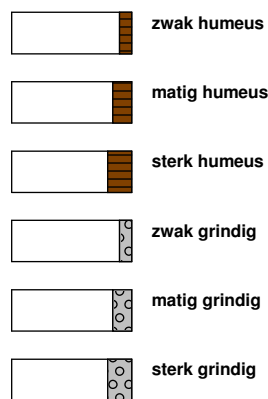
klei

leem

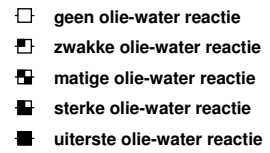
overige toevoegingen

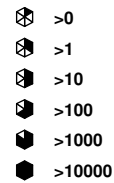
geur

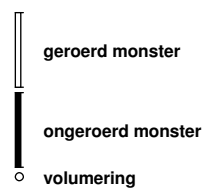
olie

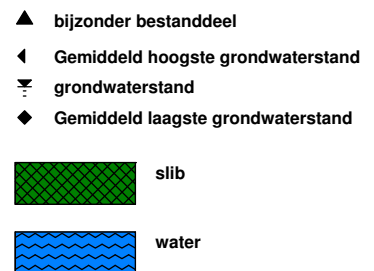
p.i.d.-waarde

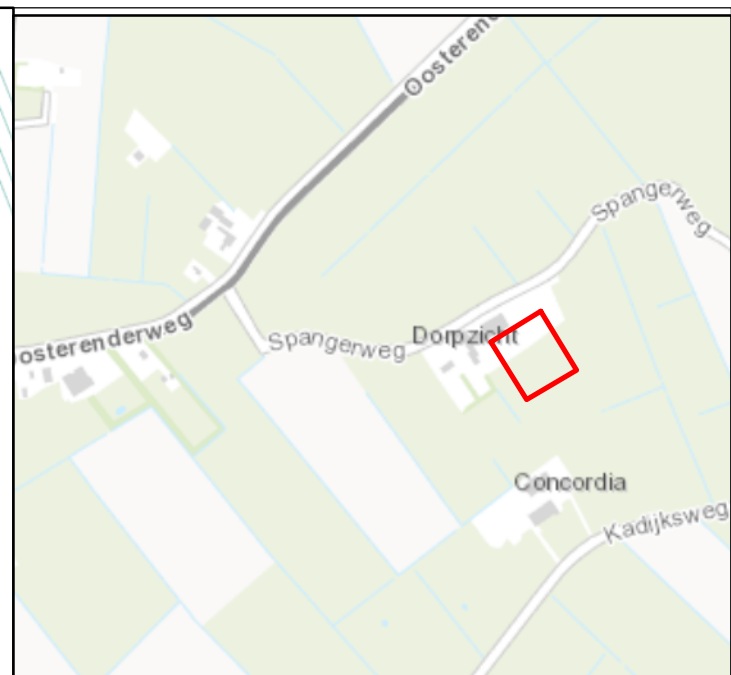
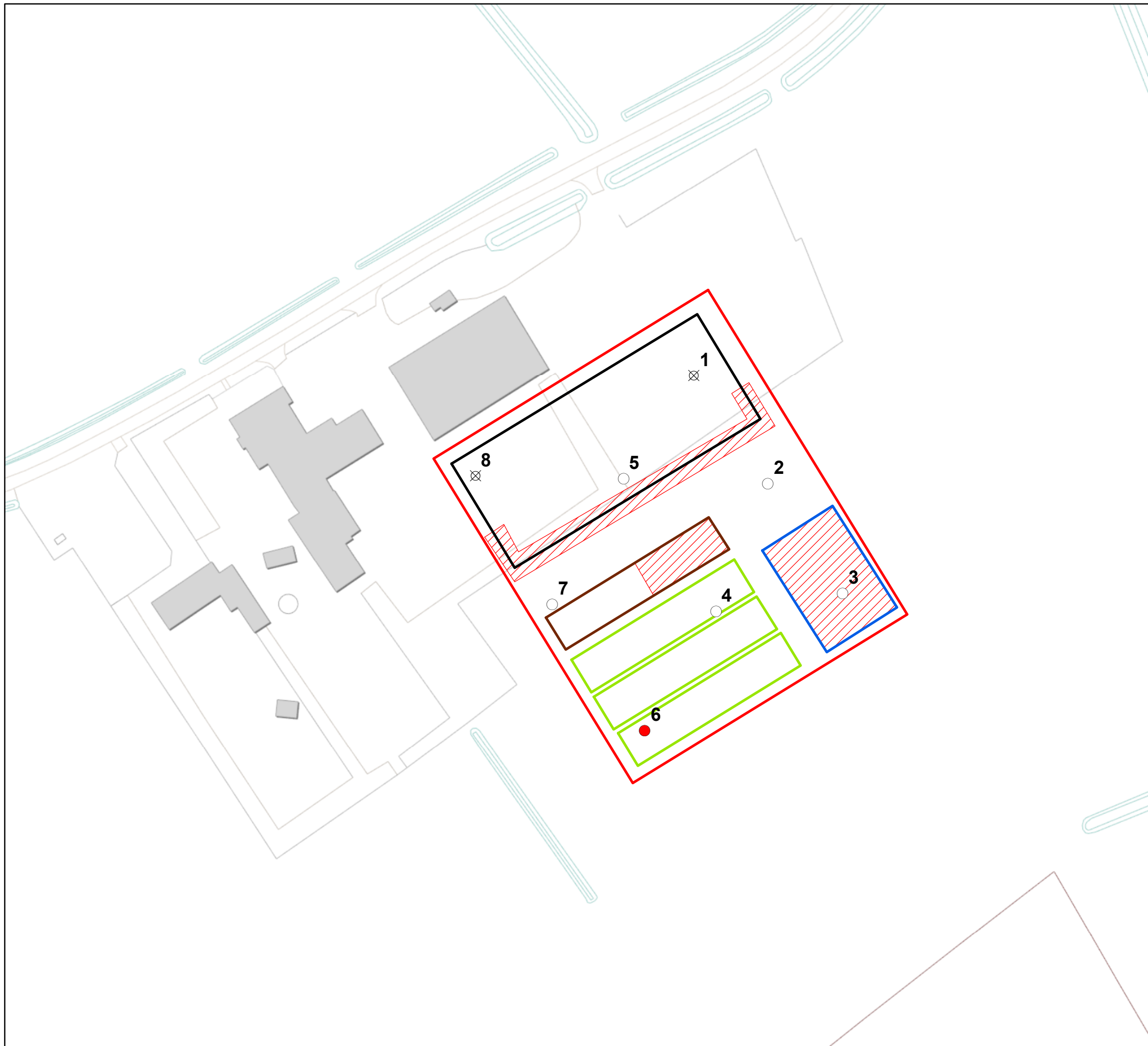
monsters

overig

Bijlage 3 Boorpuntenkaart, advies vervolgonderzoek

Legenda

- onderzoeksgebied
- boring met interpretatie**
- intact
- podzolprofiel
- verstoord
- geplande ingrepen**
- kuilgrasplaat
- mestkelder
- stal
- waterbassin
- advies vervolgonderzoek

Esri Nederland & Community Maps Contributors

MUG Ingenieursbureau

Infra
Milieu
Archeologie
Geo-ICT & Geo-Info

Project: Texel Spangerweg 10

Oprachtgever: Exlan

Onderdeel: Boorpunten- en advieskaart

Projectnummer: 92702216

Bijlage: 3

GIS-ontwerp: TK

Formaat: A3

Datum: 3-3-2016

Gecontroleerd: GJR

Schaal: 1:1.000

Status: Concept

Zemikelaan 8
Postbus 136
9350 AC LEEK
Tel. (0594) 55 24 20
Fax. (0594) 55 24 99

E-mail
info@mug.nl
Internet
www.mug.nl

Zernikelaan 8
9351 VA LEEK
Postbus 136
9350 AC LEEK
T (0594) 55 24 20
F (0594) 55 24 99
E info@mug.nl
I www.mug.nl